

Kofoed: Det forslag, vi i dag har til anden behandling, adskiller sig fra alle andre lovforslag ved, at det er ikke nok, at vi i folketinget vedtager det ved tredje behandling. Når vi er færdig med loven her, skal den ud og prøves ved en folkeafstemning, altså ved en fjerde behandling. Dét vil det vise sig, om befolkningen har samme opfattelse som folketingets flertal. Der åbnes heller ikke ved vor folkeafstemningsteknik mulighed for, at man kan stemme enten for 18 eller for 20 år; der åbnes kun mulighed for at stemme enten ja eller nej. Vedtages f. eks. 18 år her i tinget, men falder det ved folkeafstemningen, bliver vi stående ved de 21 år.

Hensigten hos alle partier her i folketinget har været nedsættelse af valgretsalderen; i den forstand er alle partier ungdomsvenlige, for at bruge den forslidte floskel. Regeringen har taget det fornuftige standpunkt at følge henstillingen fra Nordisk Råd om at nå frem til ensartet myndigheds- og valgretsalder for hele Norden. Især vedrørende det første har det været af uhyre betydning, at man arbejder med ensartet lavalder, og det er et udmærket og praktisk bevis for nordisk samarbejde. Med sådanne klare begrundelser og et enigt folketing bag sig kunne vi påregne, at befolkningen ville godkende loven ved folkeafstemning, sådan som det skete, da man i 1961 satte valgretsalderen til 21 år. Havde udvalget og folketinget fulgt regeringens kurs, havde alle partier nået hensigten, nemlig valgretsnedsættelse til 20 år.

Jeg kan sige for venstres vedkommende, at vi med undtagelse af et par stykker står bag regeringens forslag; men desværre har man ikke i andre partier opretholdt sine standpunkter. I socialdemokratiet var man oprindelig tilhænger af forslag om at gå ned med valgretsalderen og myndighedsalderen til 20 år, netop med den selvsamme begrundelse om ensartethed i Norden. Men da forslaget blev fremsat i efteråret, var der sket et omsving, hvorved man altså forlod den nordiske linje. Hvad årsagen var til dette omsving, er måske svært at sige, men hr. Tastesen nævnte ved første behandling, at det bl. a. skyldtes en undersøgelse, man havde haft i de socialdemokratiske vælgerforeninger. Inden for de andre partier har det også vist sig, at ministrene ikke har

fundet støtte nok for regeringens forslag i deres grupper.

Vi må nu imødesee, at et flertal i folketinget vælter regeringens og venstres forslag. Konsekvensen af denne flertalsbeslutning om i stedet for de 20 år at vælge 18 år som valgretsalder må blive, at regeringen går ud til befolkningen og siger, at her kommer nu en folkeafstemning, hvor vi må anbefale jer at stemme nej. Ligesom regeringens og næsten alle venstres medlemmer i dag stemmer nej til de 18 år, vil vi naturligvis også være forpligtet til at fortælle befolkningen, hvorfor vi stemmer nej, og være forpligtet til at råde den til at gøre det samme. Venstre går ind for de 20 år, men ansvaret for, at vi ved folkeafstemning kan risikere at få 21 år, må påhvile det flertal, der åbenbart i dag stemmer for 18 år.

Desværre foregår denne anden behandling ikke efter den helt grundige overvejelse, som normalt bør kendetegne udvalgsarbejdet. Lad mig derfor begrunde, hvorfor vi i venstre ikke kan gå med til udvalgsflertallets ændringsforslag om de 18 år.

Vi skal først huske, at det ikke er muligt i sig selv at trække en streg under et bestemt årstal og sige, at her, netop her, har vi en grænse mellem politisk modenhed og politisk umodenhed. Vi har haft talrige debatter om den rette valgretsalder i folketinget, men der er aldrig fremført noget argument for, netop hvilket år der i og for sig ville være det rigtige; i sig selv er de 20 år ikke mere logisk end de 21 år eller for den sags skyld 19 eller 18. Vi har også her i tinget hørt røster for 16 års valgret, og avancerede ungdomsorganisationer har for at være på den sikre side foreslået 15 år, ja, sågar 12 år har været nævnt i den offentlige debat. Det er klart, at man kan skære et år af valgretsalderen, og så kan processen naturligvis gentages; ligegyldigt hvilken aldersgrænse man forfægter, vil tallet skurre slempt i ørene på dem, der netop er yngre end dette tal.

Vi har da også her i dag og ved tidligere lejligheder set, hvordan man forsøger at finde begrundelse for valgretsalderen ved at hente argumenter fra andre områder. Først er der naturligvis de rene almindeligheder, som vi også har hørt i dag. Jeg tænker på udtryk som, at „ungdommen er moden“, og at „vi må vise ungdommen tillid“ og slige vendinger. Den slags sukker-